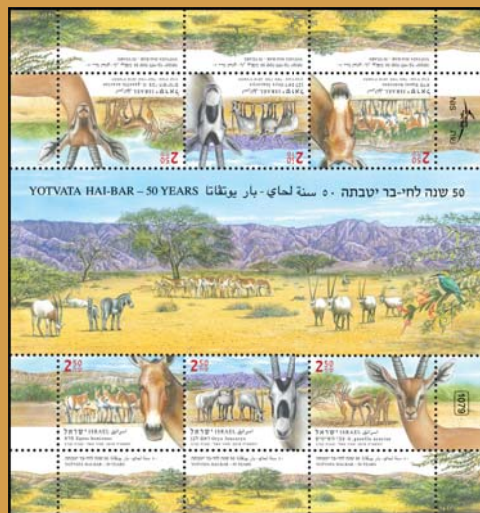

50 שנה לחי-בר יטבתה

Yotvata Hai-Bar – 50 Years

1040 ■ 2/2018 ■ אדר התשע"ח

גרעין רבייה מארבעה זוגות ראמים, וכיום חיים בחי-בר מעל 100 ראמים. מעריכים שיש עוד כ-100 ראמים בטבע והם חיים בערבה, בנחלים הגדולים ובהר הנגב.

פרא

Wild ass (*Equus hemionus*)

הפרא חי בעדרי נקבות הנעים בין הטריטוריות של הזכרים הדומיננטיים, ואילו הזכרים הצעירים חיים בעדרי רווקים. הפרא ניזון היטב מהצמחייה המדברית אך זקוק למים. אף נמצא שמספר טריטוריות הזכרים נקבע לפי זמינות מקורות המים. חמור הבר האסיאני, תת-המין של הפרא המזרח-תיכוני, נכחד, ולכן גרעין הרבייה שהוקם בחי-בר יטבתה בשנות ה-60 התבסס על אוכלוסייה המורכבת משני תת-מינים אחרים: הפרא הפרסי והפרא התורכמני. תוכנית ההשבה החלה ב-1982 באזור מכתש רמון והוגדרה כהצלחה, וכיום חיים בטבע כ-300 פראים.

צבי השיטים

Acacia Gazelle (*G. Gazella acacia*)

צבי השיטים התגלה בערבה בשנות ה-60 על-ידי הזואולוג גיורא אילני. זהו מין הצבי הנדיר ביותר בישראל ואוכלוסייתו מונה כ-20 פרטים, החיים כיום באזור מגודר בשמורת יטבתה. רוב מזונו של הצבי מגיע מעצי השיטה, בעיקר מהעלווה ומהפירות, והצבי לעיתים משיג אותם כשהוא עומד על רגליו האחוריות. רשות הטבע והגנים עושה את מרב המאמצים לשימורה ולטיפוחה של אוכלוסיית צבי השיטים בתקווה שתתרבה ותוכל לשוב בעתיד אל הטבע.

ד"ר טל פולק

אקולוגית ערבה, רשות הטבע והגנים

בשנות ה-60 של המאה הקודמת הוקמה אגודה ציבורית בשם "חי-בר" בחסות של רשות שמורות הטבע ובניהולם של אברהם יפה ואורי צאן. מטרת האגודה היו השבה של מיני חיות-בר שנכחדו בארץ וביסוס של מינים הנמצאים בסכנת הכחדה. בתחילת שנות ה-70 גודר שטח בהיקף של כ-12,000 דונם בתוך שמורת טבע יטבתה, המגנה על אחת המלחות של הערבה הדרומית. אל שטח זה הובאו אוכלי עשב גדולים שנכחדו בארץ ואף מספר מינים שלא התקיימו בארץ, אך נמצאים בסכנת הכחדה בעולם, כגון פראים, דישונים, ראמי סהרה, ראמים לבנים, ערודים ויענים. מדובר בבית-גידול מגוון העשיר במינים ובעצי שיטה גדולים, הצומחים בחלקה המערבי של השמורה. בתחילת שנות האלפיים גודרו מספר אלפי דונמים ממערב לכביש 90 כדי להגן על האוכלוסייה האחרונה בעולם של צבי השיטים הנתון בסכנת הכחדה עולמית. מין זה נמצא תחת מעקב תדיר לשמירה על קיומו.

חלק מהמינים של בעלי החיים בחי-בר לא נועד להשבה בישראל, אלא מהווה חלק ממאמץ שימור בין-לאומי למניעת הכחדתם. החי-בר גם משמש כמרפאת חירום וכתחנת מעבר ושיקום עבור בעלי-חיים שנאספו מן הבר לאחר שנפצעו, במטרה לשחררם בחזרה אל הטבע לאחר שיקומם.

בין המינים הבולטים בחי-בר:

ראם לבן

Arabian oryx (*Oryx leucoryx*)

הראם הלבן מותאם לסביבה מדברית קיצונית. הוא מסוגל לשרוד ימים רבים ללא מים ולהסתפק בנוזלים המגיעים ממזונו. הוא חי בעדרים קטנים, שבהם מדרג היררכי לזכרים ולנקבות, וגודל העדר משתנה בהתאם לזמינות המזון. תרמילי הזרעים של עץ השיטה הם מזונו העיקרי של הראם, והמעבר במערכת העיכול שלו משפר את יכולת הנביטה שלהם. בסוף שנות ה-70 הוקם בחי-בר

עיצוב בולים, מעטפה וחותמת:
מאיר אשל וטוביה קורץ
Stamp, FDC & Cancellation Design:
Meir Eshel & Tuvia Kurtz

Yotvata Hai-Bar – 50 Years

A public association called Hai-Bar was founded in the 1960's under the patronage of the Nature Parks Authority and managed by Avraham Yaffe and Uri Tson. The association's objective was to restore wildlife species which had become extinct in Israel and repopulate endangered species. In the early 1970's, an area of approximately 12,000 dunams (2965 acres) was fenced in within the Yotvata Nature Reserve, which preserves one of the salt flats in the Southern Arava. Large herbivores which had become extinct in Israel were brought in, as well as a number of species that did not exist in Israel but were endangered in the world, such as the wild ass, the white antelope, the Sahara oryx, the Arabian oryx, the African wild ass and the ostrich. It is a diverse habitat, rich in species and large acacia trees which grow in the western part of the reserve.

In the beginning of the 21st century a few thousand additional dunams were fenced in to the west of highway 90 in order to protect the world's last population of Acacia Gazelle, which is endangered worldwide. This species is monitored carefully to preserve its existence.

Some of the wildlife species in Yotvata Hai-Bar are not being repopulated in Israel but are raised as part of an international preservation effort to prevent their extinction. The Hai-Bar also serves as an emergency veterinary facility as well as a rehabilitation and way station for animals injured in the wild, with the intention of releasing them back into nature once they've healed.

Some of the Hai-Bar's most prominent species:

The Arabian Oryx (*Oryx leucoryx*)

The Arabian oryx is suited to extreme desert conditions. It can survive for many days without water, making do with only the liquids derived from its food. It lives in small herds with a hierarchy for males and for females. The size of the herd varies depending on the food supply. Acacia seed pods are the Arabian oryx's main source of food and passage through the oryx's digestive system improves the seeds' germination success. In the late 1970's a breeding core with four pairs of oryx was established at the Hai-Bar, and today there are more than 100 of these animals in the reserve. An estimated 100 others live in the wild in the Arava and in the Negev mountain area.

חוממת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

Wild Ass (*Equus hemionus*)

The Wild Ass lives in herds of females that move between the territories of the dominant males, while the young males live in bachelor herds. It feeds on desert vegetation but does need water. The number of male territories is determined by the available water sources. The Asian wild ass, a sub-species of the Middle-eastern wild ass is extinct, thus the breeding core established in Yotvata Hai-Bar in the 1960's was based on a population made up of two other sub-species: the Persian wild ass and the Turkmenian wild ass. The re-introduction program began in 1982 in the Machtesh Ramon area and is considered to be a success. Today there are some 300 of these animals living in the wild.

Acacia Gazelle (*G. gazella acacia*)

The Acacia Gazelle was discovered in the Arava in the 1960's by zoologist Giora Ilani. This is the rarest gazelle species in Israel and the population is only about 20 animals, which currently live in a fenced area of the Yotvata Reserve. Most of its food comes from the acacia trees, mainly the foliage and the fruit, which it can reach by standing on its hind legs. The Israel Nature and Parks Authority makes great efforts to preserve and nurture the Acacia Gazelle population in the hope that in the future it will grow and be able to return to the wild.

Tal Polak, PhD

Ecologist, Arava region

The Israel Nature and Parks Authority

השירות הבולאי - טל: 076-8873933
שדרת ירושלים 12, תל-אביב-יפו 6108101
The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 6108101 12
www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

Issue:	February 2018	פברואר 2018	הנפקה:
Stamp Size (mm):	H 30 ג / W 40 ר		מידת הבול (מ"מ):
Plate:	1079		לוח:
Stamps per Sheet:	6		בולים בגיליון:
Tabs per Sheet:	6		שבלים בגיליון:
Method of printing:	Offset	אופסט	שיטת הדפסה:
Security mark:	Microtext	מיקרוטקסט	סימון אבטחה:
Printer:	Cartor Security Printing, France		דפוס: